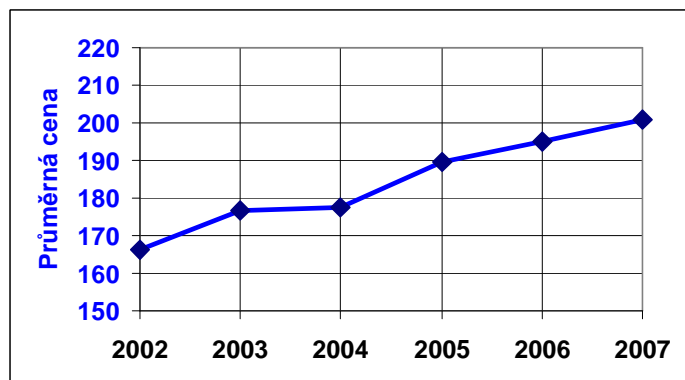

Poznámky k doporučení distributorů „Svou ztrátu nahradíte zvýšením ceny“

I.

Cena knih od roku 2002 neustále roste. Nemáme o tom sice žádné celkové důkazy, nicméně předkládám čísla z Knihkupectví Olšanská v Příbrami, které je příkladem středně velkého okresního knihkupectví, prodávající široké žánrové spektrum publikací – beletrii, dětské knihy, hobby, odborné knihy (právní, počítačová, ekonomická literatura), učebnice pro základní školy.

Růst průměrné ceny prodaných knih v tomto knihkupectví je znázorněn na následujícím grafu:

Z grafu je patrné, že cena průměrná knih roste v průměru o 3,9 % ročně.

Během posledních tří let (mezi roky 2007 a 2004) vzrostla průměrná cena o 17,10 Kč, což představuje téměř 10 %. Přesto v této době zůstal podle statistického úřadu celkový obrat knižního trhu prakticky nezměněn: podle zprávy ČTK z července 2007 (viz. připojená citace) utratil každý občan ČR za knihy průměrně 472 Kč, tato částka se však v následujícím roce snížila na 450 Kč a od té doby zůstává prakticky stejná.

Tyto informace vedou k závěru, že **lidé jsou ochotní za knihy utratit určitou částku. Pokud se knihy zdraží, koupí si prostě méně knih. Celkový obrat knižního trhu proto nelze zvýšit zdražováním knih** (to se ostatně potvrdilo i na Slovensku při zvýšení DPH na 19 %). Může se zvýšit pouze zvýšením té části příjmů, které lidé věnují na své záliby, nebo zvýšením prestiže knih.

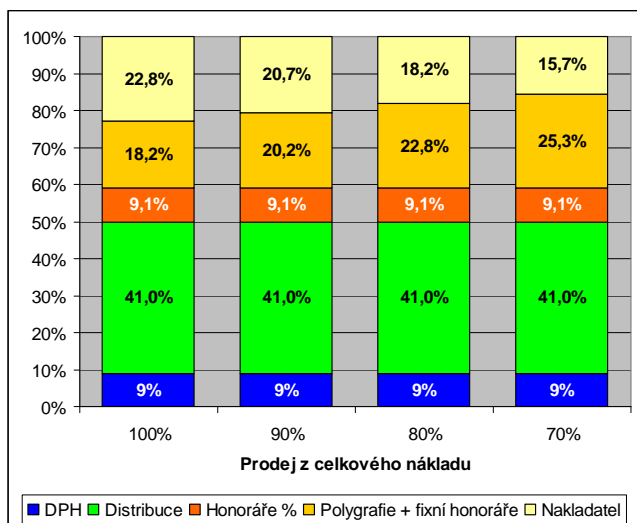
Rada obchodních ředitelů Euromedií a Pemicu, aby nakladatel „upravili kalkulaci maloobchodních cen“ (Ing. Tomáš Kremr), tj. aby knihy zdražil, z nakladatelů dělá hlupáky. Pro každou knihu existuje optimální dvojice <cena, náklad>, při níž je dosaženo nejvyššího zisku, a to jak nakladatelem, tak autorem, tak i distributorem. Tuto dvojici <cena, náklad>, která nezávisí jen na výrobních nákladech, ale především na atraktivnosti knihy pro čtenáře, bohužel žádný nakladatel u žádné knihy nezná. Ale vždy znovu a znovu se ji snaží uhodnout a trefit se do ní. Pokud stanoví cenu vyšší než je ta optimální, lidé si knihu přestanou kupovat, celkový obrat klesne a klesnou proto i zisky nejen nakladateli, ale i distributorovi a autorovi. Rada „zvyšte ceny“ je v tomto kontextu úplně nesmyslná a nakladatelé ji musí odmítnout.

II.

Rada zvyšte ceny je nesmyslná i z jiného důvodu. Zvyšování příjmu zvyšováním cen knih je pro nakladatele cena poměrně málo efektivní. V současném systému z každé prodané knihy dostává 9 % stát (DPH). Dělení zbytku vypadá podle mých dlouhodobých zkušeností takto:

	Podíly z prodeje knihy bez DPH				Podíly z prodeje knihy s DPH			
	při prodeji z celkového nákladu				při prodeji z celkového nákladu			
	100%	90%	80%	70%	100%	90%	80%	70%
DPH					9%	9%	9%	9%
Distribuce	45,0%	45%	45,0%	45%	41,00%	41,00%	41,00%	41,00%
Honoráře procentní	10,0%	10%	10,0%	10,00%	9,10%	9,10%	9,10%	9,10%
Polygrafie+fix.hon.	20,0%	22%	25,0%	27,80%	18,20%	20,20%	22,80%	25,30%
Nakladatel	25,0%	22,80%	20,0%	17,20%	22,80%	20,70%	18,20%	15,70%

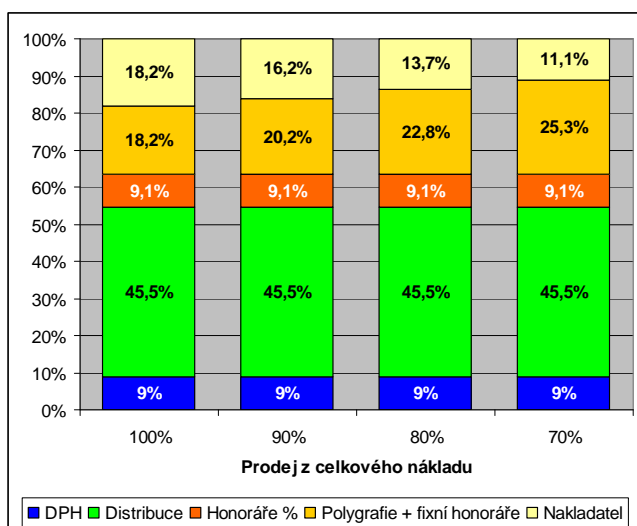
Viz též následující graf:

To znamená, že v současném stavu zvýšení koncové ceny o 10 Kč přinese do pokladny nakladatele pouze 4,10 Kč.

Pokud by se zvedl distribuční rabat o 5 % na 50 %, vypadala by tabulka a připojený graf takto:

	Podíly z prodeje knih bez DPH				Podíly z prodeje knih s DPH			
	při prodeji z celkového nákladu				při prodeji z celkového nákladu			
	100%	90%	80%	70%	100%	90%	80%	70%
DPH					9%	9%	9%	9%
Distribuce	50,0%	50%	50,0%	50,0%	45,5%	45,5%	45,5%	45,5%
Honoráře procentní	10,0%	10%	10,0%	10,0%	9,1%	9,1%	9,1%	9,1%
Polygrafie+fix.hon.	20,0%	22%	25,0%	27,8%	18,2%	20,2%	22,8%	25,3%
Nakladatel	20,0%	17,80%	15,0%	12,2%	18,2%	16,2%	13,7%	11,1%

A nakladatel by ze zvýšení ceny o 10 Kč nedostal ani 3,70 Kč, tedy jen málo přes třetinu.

III.

Skutečně realizovaný velkoobchodní rabat (tím mám na mysli tu část koncové ceny, která výsledně zůstane velkoobchodu) je dnes podle vyjádření jednoho z vedoucích pracovníků velké distribuce reálně zhruba 13 %. Při zvýšení distribučního rabatu o 5 % by to znamenalo, že by jejich tržby očištěné od DPH v absolutních veličinách zvýšila o 37 % (z kterých by ovšem mohly část přenechat knihkupcům).

Oproti tomu 5 % z tržby nakladatelů představují 11,1 % jejich současného podílu. Odečteme-li navíc polygrafické náklady a fixní honoráře, znamená to snížení částky, která je skutečně určena na pokrytí nakladatelské režie a eventuální vytváření zisků o více než 22 % (za předpokladu prodeje 90 % produkce). To navíc ke ztrátě 3,8 % způsobené navýšením DPH.

Vladimír Pistorius

Dvě citace:

Z dopisu Ing. Tomáše Kremra, Obchodního ředitele, Euromedia-knižní distribuce

...Došlo ke zvýšení DPH. Významně se zvýšily a zvyšují náklady spojené s distribučním procesem (energie, skladové prostory, pohonné hmoty, mzdy, informační systémy, inkasní rizika, externí služby atp.). Zcela nekonceptní prosincová rabatová politika našeho konkurenta se již v prvních dnech nového roku projevuje velmi silnou vlnou požadavků společných odběratelů na významné zvyšování jejich standardních rabatů.

Z výše uvedených důvodů jsme nuceni Vám doporučit úpravy kalkulací maloobchodních cen.

V zájmu zjednodušení měsíčního hlášení a následné fakturace si Vás dovoluujeme požádat o sjednocení velkoobchodních rabatů pro knihkupectví i obchodní domy – a to s ohledem na nezbytnou rentabilitu ve výši 50%. ...

Loni v Česku vyšlo sedmnáct tisíc knih

(HN, 31. července 2007, str. 10, rubrika *Stalo se, ze servisu ČTK*)

...V posledních letech vydá průměrný Čech za knihy podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) kolem 450 korun ročně.

V současnosti vychází ročně v průměru třikrát více knižních titulů než v Československu před rokem 1989. Zvyšuje se počet vydavatelů, současně ale klesá průměrný náklad jednoho titulu.

V roce 1989 utratili lidé v ČR podle ČSÚ za knihy průměrně 138 korun. Od té doby je patrný nárůst až do roku 2003, kdy suma činila 472 korun na osobu a rok. V následujících letech výdaje lehce poklesly a činí přibližně 450 korun...

Nečekaně malý je zájem o elektronické knihy a internetová knihkupectví. Lidé až na výjimky v podobě odborné literatury stále dávají přednost papírovým knihám...